

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування вищого навчального закладу)

Економічний факультет
(назва інституту / факультету)

Кафедра обліку, аналізу і аудиту
(назва кафедри)

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

«СТРАТЕГІЧНИЙ УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК»
(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма **«Облік і оподаткування»**
(назва програми)

Спеціальність **071 «Облік і оподаткування»**
(вказати: код, назва)

Галузь знань **07 «Управління і адміністрування»**
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти **другий (магістерський)**
(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання **українська**
(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Розробники: **Никифорак Ірина Іванівна, к.е.н., доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту**
(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Профайл викладача <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-obliku-analizu-i-audytu/kolektyv-kafedry/nykyforak-iryna-ivanivna>

Контактний телефон +38(0372)522691

E-mail: i.nykyforak@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3073>

Консультації он-лайн консультація – згідно з графіком
очні консультації – за попередньою домовленістю

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Навчальна дисципліна «Стратегічний управлінський облік» належить до циклу вибіркових освітніх компонент циклу професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування». Навчальна дисципліна спрямована на поглиблення у здобувачів знань та навиків, які пов'язані із формуванням специфічної інформаційної системи, що включає сукупність методик обліку, планування, аналізу та контролю, спрямованої на досягнення стратегії підприємства, адаптованої до сучасних умов зовнішнього середовища.

2. Мета навчальної дисципліни: поглибити базові теоретичні знання та практичні навички організації та методики управлінського обліку в процесі прийняття стратегічних управлінських рішень суб'єктами господарювання, які діють в конкурентному середовищі. Навчальна дисципліна охоплює створення якісно нових підходів, що ґрунтується на ідеях гармонізації різних видів обліку. Це надасть змогу отримати конгломеровану інформацію з метою забезпечення прийняття стратегічних управлінських рішень.

3. Пререквізити. Навчальна дисципліна «Стратегічний управлінський облік» відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми слухається здобувачами освіти в третьому семестрі другого року навчання на підставі вивчення «Стратегічний менеджмент», «Стратегічний аналіз», «Бухгалтерський облік в управлінні».

4. Результати навчання:

Відповідно до освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» та галузі знань 07 «Управління і адміністрування» вивчення дисципліни «Стратегічний управлінський облік» сприяє поглибленню таких компетентностей та програмних результатів навчання:

а) Загальні компетентності:

ЗК 1. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/ видів економічної діяльності).

Фахові компетенції:

ФК 1. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.

ФК 3. Здатність застосовувати теоретичні, методичні і практичні підходи щодо організації обліку, контролю, планування та оптимізації податкових розрахунків.

ФК 7. Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.

ФК 9. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

ФК 10. Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування.

Очікувані програмні результати після вивчення здобувачами навчальної дисципліни «Стратегічний управлінський облік» відповідно до освітньої програми «Облік і оподаткування»:

ПРН 1. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний рівень і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління.

ПРН 2. Знати теорію, методику і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу і контролю для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами

господарювання з урахуванням професійного судження.

ПРН 5. Володіти інноваційними технологіями, обґрунтовувати вибір та пояснювати застосування нової методики підготовки і надання облікової інформації для потреб управління суб'єктом господарювання.

ПРН 6. Визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації.

ПРН 7. Розробляти внутрішньофірмові стандарти і форми управлінської та іншої звітності суб'єктів господарювання.

ПРН 10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень.

ПРН 12. Обґрунтовувати інноваційні підходи до інформаційного забезпечення системи контролю використання ресурсного потенціалу суб'єктів господарювання та органів державного сектору з урахуванням стратегії розвитку бізнесу.

ПРН 14. Обґрунтовувати вибір і порядок застосування управлінських інформаційних технологій для обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в системі прийняття управлінських рішень з метою їх оптимізації.

ПРН 15. Застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику.

ПРН 17. Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	6	XI	4	120	28	14	—	—	78	—	іспит
Заочна	6	XI	4	120	6	2	—	—	112	—	іспит

5.2 Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьо-го	у тому числі					усьо-го	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд	с.р.		л	п	лаб.	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. «Теоретичні основи стратегічного управлінського обліку»											
Тема 1. Наукові основи стратегічного управлінського обліку.	16	4	2	-	-	10	15	1	-	-	-	14
Тема 2. Основні концепції стратегічного управлінського обліку.	16	4	2	-	-	10	15	1	-	-	-	14
Тема 3. Розробка системи збалансованих показників в стратегічному управлінському обліку.	16	4	2	-	-	12	16	1	1	-	-	14
Разом за ЗМ1	48	12	6	-	-	30	46	3	1	-	-	42
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. «Організація та методика стратегічного управлінського обліку»											
Тема 4. Стратегічний управлінський облік витратами за видами діяльності.	16	4	2	-	-	10	16	1	1	-	-	14
Тема 5. Стратегічний управлінський облік витрат для безперервного вдосконалення діяльності.	16	4	2	-	-	10	15	1	-	-	-	14
Тема 6. Роль стратегічного управлінського обліку в управлінні якістю діяльності.	16	4	2	-	-	10	15	1	-	-	-	14
Тема 7. Стратегічний управлінський облік діяльності на підставі фінансових показників.	12	2	1	-	-	9	14	-	-	-	-	14
Тема 8. Формування звітності стратегічного управлінського обліку.	12	2	1	-	-	9	14	-	-	-	-	14
Разом за ЗМ 2	72	16	8	-	-	48	74	3	1	-	-	70
Усього годин	120	28	14	-	-	78	120	6	2	-	-	112

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

Самостійна робота студентів з дисципліни «Стратегічний управлінський облік» направлена на узагальнення, засвоєння і закріплення знань та включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій, підготовку та презентацію індивідуальних завдань до відповідних тем дисципліни.

п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.

1	Тема. Наукові основи стратегічного управлінського обліку. Завдання: опрацювати питання щодо сутності, мети, функцій, завдань, принципів стратегічного управлінського обліку, а також етапів його розвитку як науки.	12	14
2	Тема. Основні концепції стратегічного управлінського обліку. Мета: опрацювати основні концепції стратегічного управлінського обліку, провести порівняльну характеристику та особливості застосування.	12	14
3	Тема. Розробка системи збалансованих показників в стратегічному управлінському обліку. Завдання: опрацювати питання щодо сутності, порядку побудови та застосування системи збалансованих показників.	12	14
4	Тема. Стратегічний управлінський облік витратами за видами діяльності. Завдання: опрацювати питання щодо сутності системи управління та послідовності калькулювання за видами діяльності.	12	14
5	Тема. Стратегічний управлінський облік витрат для безперервного вдосконалення діяльності. Завдання: опрацювати питання щодо сутності цільового калькулювання та калькулювання витрат повного життєвого циклу з метою безперервного вдосконалення діяльності	12	14
6	Тема. Роль стратегічного управлінського обліку в управлінні якістю діяльності. Завдання: опрацювати питання щодо теорії обмежень, класифікації витрат на управління якістю, сутності системи «якраз вчасно» та порядку їх використання.	12	14
7	Тема. Стратегічний управлінський облік діяльності на підставі фінансових показників. Завдання: опрацювати концепцію стратегічного управління за показником економічної доданої вартості.	12	14
8	Тема. Формування звітності стратегічного управлінського обліку. Завдання: опрацювати питання щодо вимог та порядку формування внутрішньої звітності стратегічного управлінського обліку.	6	14
Всього годин		90	112

6. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні завдання);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація результатів виконаних індивідуальних завдань;
- розв'язування практичних ситуацій;

- модульні контрольні роботи;
- підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді).

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Обов'язковим є посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень.

Відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковою умовою виконання навчального плану дисципліни. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної, додаткової літератури та інших (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання літературних джерел, законодавчих актів, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати під час навчальних занять за кожну тему (опитування, тестування, розв'язання задач), виконання завдань для самостійної роботи – 5 балів. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за кожну тему та модульної контрольної роботи (10 балів). Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 25; 2 модуль – 35 (разом – 60 балів).

Загальна (максимальна) кількість балів, яку студент може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі заліку і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. Залікове завдання містить два теоретичних питання з дисципліни, 5 тестових завдань, 3 визначення термінів з глосарію і одне практичне завдання з пройденого матеріалу. У 40 балів, що можливо отримати на екзамені входить: 2 теоретичних питання (по 10 балів відповідно), 5 тестів по 1 балу (сумарно 5), 3 визначення термінів з глосарію по 1 балу (сумарно 3) та практичне завдання (12 балів). У випадку не повної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання. Аналогічно виставляються бали по другому питанню. Практичне завдання оцінюється таким чином: 10 балів – за повністю вирішене практичне завдання; 8 – за правильно вказані формули та методика розрахунку, однак неправильне розв'язання; 5 – за правильно вказані формули чи методика розрахунку, однак не має числового розв'язку; 3 – за правильний хід обчислення чи вирішення завдання, однак не виконаний в повному обсязі. В іншому випадку практична ситуація оцінюється в 0 балів. У випадку отримання менше 50 балів за результатами поточного та підсумкового контролю, здобувач вищої освіти обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості. Якщо здобувач вищої освіти набрав менше 35 балів, він не допускається до складання заліку.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою

Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (залік)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2						40	100
T1	T2	T3	МК1	T4	T5	T6	T7	T8	МК2		
5	5	5	10	5	5	5	5	5	10		

T1 ... T8 – теми змістових модулів.

МК – модульна контрольна робота

7. Рекомендована література – основна

1. Бандура З. Л., Шевчук В. Р., Семенюк Л. В. Облік і аналіз в системі стратегічного управління підприємством: монографія. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2016. 248 с.
2. Василенко В.О., Ткаченко Т.І. Стратегічне управління: навч. посібник. К. : ЦУЛ, 2013. 396 с.
3. Вахрушина М. А. Стратегический управленческий учет : Полный курс МБА / М. А. Вахрушина, М. И. Сидорова, Л. И. Борисова. М. : Рид Групп, 2011. 192 с.
4. Галушка З.І., Лусте О.О. Стратегії розвитку бізнесу: теорія і практика. Навчальний посібник. Чернівці. ЧНУ, 2021. 340 с.
5. Гладій І. О., Дзюба О. М. Управлінська звітність: навчальний посібник. Вінниця: РВВ ВТЕІ КНТЕУ, 2019. 260 с.
6. Гордієнко П. Л., Дідковська Н.В., Яшкіна К.М. Стратегічний аналіз: навч. посібник. 3-тє вид., перероб. і доп. К. : Алерта, 2011. 520 с.
7. Глущенко А.В., Яркова І.В. Стратегічний облік: підручник та практикум для бакалаврату та магістратури. М.: Видавництво Юрайт, 2018. 240 с.
8. Ігнат'єва І.А. Стратегічний менеджмент. Підручник. К.: Каравела, 2019. 464 с.
9. Каплан Р., Нортон Д. Сбалансованная система показателей. От стратегии к действию [пер. с англ.]. М. : ЗАО «Олимп-Бизнес», 2008. 320 с.
10. Уорд К. Стратегический управленческий учет [Пер. с англ.] М. : Олимп-Бизнес, 2002. 448 с.
11. Стратегічне управління : навч. посібник / В. Л. Дикань, В.О. Зубенко, О. В. Маковоз та ін. К. : Центр учбової літератури, 2013. 272 с.
12. Шевчук В.Р. Стратегічний управлінський облік: Навч. посібник. За ред.. О.М.Ковалюка. К: Алерта, 2009. 176 с.
13. Ward K. Strategic management accounting. Routledge, 2012. 307 p.
14. Walsh C. Key management ratios. Master the management metrics that drive and control your Business. Prentice Hall. Financial Times. Pearson Education, 2003. 367 p.

8. Інформаційні ресурси

Офіційні сайти органів державного управління України:

1. Верховна рада України: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Кабінет Міністрів України – [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua)
3. Міністерство фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua>
4. Міністерство економіки України – <http://www.me.gov.ua>
5. Державна податкова служба України - <https://tax.gov.ua>
6. Державна служба статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua>
7. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку України - www.nssmc.gov.ua
8. Фонд державного майна України – <http://www.spfu.gov.ua>

Офіційні сайти науково-дослідних інститутів і центрів, пошукових систем:

1. База українського законодавства в Інтернет – www.lawukraine.com
2. Інститут глобальних стратегій – www.igls.com.ua
3. Інформаційний сервер про Україну – www.uazone.net
4. Консорціум економічних досліджень – www.eurasia.org/eerc/kiev/EERC
5. Український центр економічних і політичних досліджень ім. О. Разумкова – www.uceps.org

Офіційні сайти наукових і електронних бібліотек:

1. Електронна бібліотека – www.lib.com.ua
2. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича - <http://library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>
3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua